

Rekenregels

1. **Haakjes** wegwerken.
 2. **Machten en Wortels**.
 3. **Vermenigvuldigen en Delen**.
 4. **Optellen en Aftrekken**.
- * **(())** Van binnen naar buiten werken
- * **2, 3, 4**, Je werkt altijd van links naar rechts.

Symbols

Bewerkingen:

+	Optellen	-	Aftrekken	
\times	Vermenigvuldigen	:	÷	Delen
.				
$\sqrt{\quad}$	Wortel		Absolute waarde	
=	is gelijk aan	\neq	Is niet gelijk aan	
\approx	is ongeveer gelijk aan	enz. etc. volgens zelfde patroon	
()	Haakjes	[]	Vierkante Haakjes	
{ }	Accolades	π	Pi	
\pm	Plus minus	\mp	Minus plus	
<	is kleiner dan	>	is groter dan	
\leq	is kleiner of gelijk aan	\geq	is groter of gelijk aan	

Bijzondere Symbolen:

Σ	Summation	\int	Integral
∞	Infinity	\propto	Proportionality
\prod	Product	!	Faculteit
\oint	Line Intergral		

Verzamelingenleer:

{ , }	Verzamelingaccolades	{ : } { }	Verzameling
\emptyset	Lege verzameling	$\in \notin$	Element van
=	Gelijkheid	$\subseteq (\subset)$	Deelverzameling
\cap	Doorsnede	\cup	Vereniging
\subset	Strikte Subset	$\not\subset$	geen subset

Symbols (cont)

\supseteq	Superset	\supset	strikte superset
$\not\supseteq$	Geeb superset	\setminus	Verschil verzameling
\times	Cartesisch product	$P(X)$	Machtsverzameling
	Kardinaliteit		

Logica:

\neg (not)	Negatie	\wedge (and)	Conjunctie
\vee (or)	Disjunctie	$\rightarrow \Rightarrow \implies$ (if, then)	Implicatie
$\leftrightarrow \iff$ (equals)	Equivalentie	\forall (For All)	Universele Kwantor
\exists (There Exists a)	Existentiële kwantor	$\exists!$ (There exists one)	Unieke Kwantor

Verzamelingen van Getallen:

Z of \mathbb{Z}	Gehele getallen	Q of \mathbb{Q}	Rationale getallen
R of \mathbb{R}	Reële getallen	C of \mathbb{C}	Complexe getallen
N of \mathbb{N}	Natuurlijke getallen	B	Binaire getallen

Meetkunde & Goniometrie:

\perp	Staat Loodrecht		Is evenwijdig met
\sphericalangle	Vormt een hoek met	° ' "	Graden, minuten en seconden
rad	Radialen	gon 10^9	100 Delige Graden

Regels voor Deelbaarheid

Deelbaarheid:	Een (geheel) getal is deelbaar door een ander (geheel) getal als bij de deling de rest 0 is. Zo is 125 deelbaar door 5, want $125 : 5 = 25$ rest 0 en is 128 niet deelbaar door 7.
Deelbaar door 2:	Als het een even getal is. (of als het eindigt op 0, 2, 4, 6 of 8)

Regels voor Deelbaarheid (cont)

Deelbaar door **3**: Als de som van de cijfers gelijk is aan 3, 6 of 9.

Deelbaar door **4**: Als de laatste 2 cijfers in de tafel van 4 komen.

Deelbaar door **5**: Als het eindigt op 0 of 5.

Deelbaar door **6**: Als het deelbaar is door 2 én door 3. (of als het een even getal is waarvan de som van de cijfers gelijk is aan 3, 6 of 9)

Deelbaar door **7**: Als je van links naar rechts kunt delen door 7.

Deelbaar door **8**: Als de laatste 3 cijfers in de tafel van 8 komen.

Deelbaar door **9**: Als de som van de cijfers gelijk is aan 9.

Deelbaar door **10**: Als het eindigt op 0.

Deelbaar door **11**: Als de som van de cijfers op de even plaatsen min de som van de cijfers op de oneven plaatsen gelijk is aan 0 of 11.

Deelbaar door **12**: Als het deelbaar is door 3 én door 4.

Deelbaar door **13**: Als het getal, dat verkregen wordt door achtereenvolgens het laatste cijfer weg te laten, dat cijfer op te tellen bij het getal gevormd door de overblijvende cijfers, en af te trekken van de tientallen daarvan, deelbaar is door 13.

Deelbaar door **14**: Als het getal even is en deelbaar door 7.

Deelbaar door **15**: Als het deelbaar is door 3 én door 5.

Deelbaar door **18**: Als het deelbaar is door 2 én door 9.

Deelbaar door **25**: Als het eindigt op 00, 25, 50 of 75.

Regels voor Deelbaarheid (cont)

Deelbaar door **100**: Als het eindigt op 00.

Deelbaar door **1000**: Als het eindigt op 000.

Taalgebruik

Term

Groep getallen of variabelen die met elkaar verbonden zijn door vermenigvuldiging of deling. Termen worden van elkaar gescheiden door optellen of aftrekken.

Voorbeeld: $4xy+n$ Dit is een uitdrukking van twee termen van één keer drie factoren en een enkele factor, ook wel $4 \cdot x \cdot y + n$

Factor

Elk van de waarden in een vermenigvuldiging, die met elkaar vermenigvuldigd het product vormen. **Voorbeeld:** $x \cdot a = ax$ Deze vergelijking bestaat uit een term van twee factoren. x en a .

Ontbinden in factoren

Dit betekent het omschrijven van een som van meerdere termen naar een vermenigvuldiging van een enkele term. (een **Factor**)

Coëfficiënt

Een getal waarmee een variabele vermenigvuldigd wordt en je vertelt hoeveel van de variabele je hebt.

Vergelijking

Een vergelijking gebruikt een teken om een verband aan te geven.

Voorbeeld: $2x^2+4x=7$

Uitdrukking

Willekeurige combinatie van waarden en bewerkingen die een verhouding en verband zijn.

Voorbeeld: $2x^2+4x$

Bewerking of Operatie

Actie die uitgevoerd wordt op één of twee getallen, met als resultaat een nieuw getal.

Bewerkingen zijn: machtsverheffen, worteltrekken, vermenigvuldigen, delen, optellen, aftrekken, etc.

Variabele

Is een letter die een getal voorstelt, maar die varieert tot dat deze wordt geschreven als onderdeel van een ongelijkheid of vergelijking.

Voorbeeld: In de formule $ax^2+bx+c = 0$, is x de variabele omdat zijn waarde afhangt van waarden die worden gegeven aan a , b , en c .

Taalgebruik (cont)

Constante

Is een vaste waarde of getal in een vergelijking die altijd dezelfde waarde blijft houden.

Voorbeeld: 5 is een constante omdat 5 altijd 5 is. In de formule $ax^2+bx+c = 0$, zijn **a**, **b** en **c** de constanten met een vaste waarde.

Exponent

Is een in superscript getal rechtsboven een variabele of getal dat een herhaalde vermenigvuldiging aangeeft, de exponent is ook wel de macht van een waarde.

Voorbeeld: x^2 Dit spreek je uit als **x tot de tweede Macht of de tweede Macht van x**.

Tegengestelde

Is het getal met het tegengestelde voorteken.

Voorbeeld: -3 is het tegengestelde van 3, 16 is het tegengestelde van -16.

Omgekeerde

Ook wel "Inverse" of "Reciproque" genoemd. Dit is het omkeren van een bewerking. Om een inverse te creëren schrijf je het originele getal als een breuk met een één in de teller.

Voorbeeld: De Inverse van 2 is $1/2$, de Inverse van $4/7$ is $7/4$

Vereenvoudigen

Dit betekent dat je alle bij elkaar te combineren termen samenvoegt in een uitdrukking door deze in een vereenvoudigde vorm te herschrijven.

Oplossen

Het vinden van het antwoord, en in de wiskunde uitvinden iwaar een variabele voor staat.

Regels bij Positieve en Negatieve voortekens

Absolute Waarden:

$$|a| = a \quad \text{Als } a \geq 0 \text{ (positief)}$$

$$|a| = -a \quad \text{Als } a < 0 \text{ (negatief), zodat } -a \text{ positief is.}$$

Zelfde Voortekens:

$$(+a) + (+b) = + (a+b) \quad \text{Uitkomst positief}$$

$$(-a) + (-b) = - (a+b) \quad \text{Uitkomst negatief}$$

Voortekens Optellen en Aftrekken

$$(+a) + (-b) = (+a) - (+b) \quad \text{Uitkomst is afhankelijk van grootste getal.}$$

$$(+a) + (+b) = (+a) - (-b) \quad \text{Uitkomst is afhankelijk van grootste getal.}$$

$$(-a) + (-b) = (-a) - (+b) \quad \text{Uitkomst is afhankelijk van grootste getal.}$$

Regels bij Positieve en Negatieve voortekens (cont)

$$(-a) + (+b) = (-a) - (-b) \quad \text{Uitkomst is afhankelijk van grootste getal.}$$

Voortekens Vermenigvuldigen

$$(+a) * (+b) = + ab \quad \text{Uitkomst positief}$$

$$(+a) * (-b) = - ab \quad \text{Uitkomst negatief}$$

$$(-a) * (+b) = - ab \quad \text{Uitkomst negatief}$$

$$(-a) * (-b) = + ab \quad \text{Uitkomst positief}$$

Voortekens Delen

$$(+a) \div (+b) = + ab \quad \text{Uitkomst positief}$$

$$(+a) \div (-b) = - ab \quad \text{Uitkomst negatief}$$

$$(-a) \div (+b) = - ab \quad \text{Uitkomst negatief}$$

$$(-a) \div (-b) = + ab \quad \text{Uitkomst positief}$$

Bewerkingen met 0

$$0 + a = a \quad \text{Uitkomst positief}$$

$$0 - a = -a \quad \text{Uitkomst negatief}$$

$$a \cdot 0 = 0 / 0 * a = 0 \quad \text{Iets keer niets = Niets}$$

$$a \div 0 = 0 / 0 \div a = 0 \quad \text{Iets gedeeld door niets = Niets}$$

Vermenigvuldigen en delen met 1

$$n * 1 = n \quad \text{Iets keer 1 = Iets}$$

$$n \div 1 = n \quad \text{Iets gedeeld door 1 = Altijd iets}$$

Stappenplan voor vinden GCF

Vergelijk gemene delers

Stap 1:

Bepaal de factoren van het getal. Je hebt geen priemfactoren nodig om de grootste gemene deler te bepalen. Begin met het vinden van alle factoren van de getallen die je vergelijkt.

Voorbeeld:

$$10 = 1, 2, 5, 10$$

$$21 = 1, 3, 7, 21$$

Stap 2:

Stappenplan voor vinden GCF (cont)

Vergelijk de sets van factoren totdat je het grootste getal in beide sets hebt gevonden.

Voorbeeld:

$$10 = 1, 2, 5, 10$$

$$21 = 1, 3, 7, 21$$

$$\text{GCF} = 1$$

Met behulp van Ontbinden in priemfactoren

Priemgetallen zijn 2, 3, 5, 7, 11, 13, 17, 19, 23, 97 en 331 om er maar een paar te noemen.

Stap 1:

Ontbind elk getal volledig in priemgetallen. Een priemgetal is een getal groter dan 1, dat enkel deelbaar is door 1 en zichzelf.

Voorbeeld:

Ontbinden in priemfactoren:

$$24 = 2 \times 2 \times 2 \times 3$$

$$84 = 2 \times 2 \times 3 \times 7$$

Stap 2:

Bepaal de gemeenschappelijk priemfactoren. Kies uit alle priemgetallen tussen de sets die hetzelfde zijn. Er kunnen verschillende gemene priemdelers zijn.

Stappenplan voor vinden GCF (cont)

Voorbeeld:

Bepalen gemeenschappelijke priemfactoren:

$$24 = 2 \times 2 \times 2 \times 3$$

$$84 = 2 \times 2 \times 3 \times 7$$

Gemeenschappelijke priemfactoren:

$$2 \times 2 \times 3$$

Stap 3:

Bereken. Als er slechts één gemeenschappelijk priemfactor is, dan is dat je gemene deler. Als er meerdere gemeenschappelijke priemfactoren zijn, vermenigvuldig dan vervolgens alle gemeenschappelijke priemfactoren met elkaar om de grootste gemene deler te krijgen.

Voorbeeld:

Vermenigvuldigen gemeenschappelijke priemfactoren:

$$2 \times 2 \times 3 = 12$$

$$\text{GCF} = 12$$

Stappenplan Ontbinden in Factoren

Ontbinden van een Kwadratische Uitdrukking

We beschouwen de volgende uitdrukking:

$$ax^2 + bx + c$$

Stap 1:

Bepaal de manieren waarop je, **in de eerste term**, twee getallen kunt vermenigvuldigen om **a** te krijgen.

Voorbeeld:

$$a = e * f$$

Stappenplan Ontbinden in Factoren (cont)

Stap 2:

Bepaal de manieren waarop je, *in de derde term*, twee getallen kunt vermenigvuldigen om **c** te krijgen.

Voorbeeld:

$$c = g * h$$

Stap 3:

Bekijk het voorteken van **c** en de getallen paren die gevonden zijn in

Stap 1 en 2

Optie 1:

Als **c positief** is, zoek je twee getallen paren uit de lijst van **Stap 1** en **2** waarvan de som van hun producten gelijk is aan **b**.

Voorbeeld:

$$e * f + g * h = b$$

Optie 2:

Als **c negatief** is, zoek je twee getallen paren uit de lijst van **Stap 1** en **2** waarvan het verschil van hun producten gelijk is aan **b**.

Voorbeeld:

$$e * f - g * h = b$$

Stap 4:

Schik de geselecteerde getallen in de vorm van twee tweetermen.

Voorbeeld:

$$(e h) (g f)$$

Stap 5:

Stappenplan Ontbinden in Factoren (cont)

Plaats nu de juiste voortekens en **x**.

Als zowel **b** als **c positief** zijn, zijn de voortekens beide **positief**:

Voorbeeld:

$$(ex + h) (gx + f)$$

Als zowel **b** als **c negatief** zijn, zijn de voortekens beide **negatief**:

Voorbeeld:

$$(ex - h) (gx - f)$$

Een van de voortekens is **positief** en de ander **negatief**, als **c negatief** is. De keuze, voor welk getal dit geldt, is afhankelijk van het voorteken van **b** en hoe de factoren zijn opgeschreven.

Stappenplan voor Isoleren variabele

Zeer belangrijk:

1. **Secuur** en **Stap voor Stap** te werk gaan en goed op de **Haakjes, Termen** en **Factoren** letten.
2. Als **Bewerkingen** naar de andere kant gebracht worden geldt hun **Tegenover-gestelde** **Bewerking**.
3. **Bewerking** uitvoeren op alle **Termen** en **Factoren** zowel **Links** als **Rechts**

Stap 1:

Stappenplan voor Isoleren variabele (cont)

Eerst **Breuken** en **Wortels** wegwerken door te **Vermenigvuldigen** of **Kwadrateren**.

Side Note:

Haakjes niet uitwerken!!!

*Je kan dan vermenigvuldigen met het hele haakje, waardoor je in 1 keer de **Breuk** wegwerkt.*

Stap 2:

Daarna de variabele van termen die het bewerkingssteken hebben voor **Optellen** en **Aftrekken** naar de andere kant brengen.

Stap 3:

Variabele tussen **Haakjes** vandaan halen, en wat overblijft tussen **Haakjes** weer naar de andere kant brengen om de gewenste **Variabele** te **Isoleren**

Meest voorkomende Wortels en Machten

Wortel:	Verheven tot 2 ^e Macht!	Verheven tot de 3 ^e Macht
$\sqrt{4} = 2$	$2 \cdot 2 = 4$	$2 \cdot 2 \cdot 2 = 8$
$\sqrt{9} = 3$	$3 \cdot 3 = 9$	$3 \cdot 3 \cdot 3 = 27$
$\sqrt{16} = 4$	$4 \cdot 4 = 16$	$4 \cdot 4 \cdot 4 = 64$
$\sqrt{25} = 5$	$5 \cdot 5 = 25$	$5 \cdot 5 \cdot 5 = 125$
$\sqrt{36} = 6$	$6 \cdot 6 = 36$	$6 \cdot 6 \cdot 6 = 216$
$\sqrt{42} = 7$	$7 \cdot 7 = 42$	$7 \cdot 7 \cdot 7 = 343$
$\sqrt{64} = 8$	$8 \cdot 8 = 64$	$8 \cdot 8 \cdot 8 = 512$
$\sqrt{81} = 9$	$9 \cdot 9 = 81$	$9 \cdot 9 \cdot 9 = 729$
$\sqrt{100} = 10$	$10 \cdot 10 = 100$	$10 \cdot 10 \cdot 10 = 1000$

Meest voorkomende Wortels en Machten (cont)

$\sqrt{121} = 11$	$11 \cdot 11 = 121$	$11 \cdot 11 \cdot 11 = 1331$
$\sqrt{144} = 12$	$12 \cdot 12 = 144$	$12 \cdot 12 \cdot 12 = 1728$
$\sqrt{169} = 13$	$13 \cdot 13 = 169$	$13 \cdot 13 \cdot 13 = 2197$
$\sqrt{196} = 14$	$14 \cdot 14 = 196$	$14 \cdot 14 \cdot 14 = 2744$
$\sqrt{225} = 15$	$15 \cdot 15 = 225$	$15 \cdot 15 \cdot 15 = 3375$
$\sqrt{256} = 16$	$16 \cdot 16 = 256$	$16 \cdot 16 \cdot 16 = 4096$
$\sqrt{289} = 17$	$17 \cdot 17 = 289$	$17 \cdot 17 \cdot 17 = 4913$
$\sqrt{324} = 18$	$18 \cdot 18 = 324$	$18 \cdot 18 \cdot 18 = 5832$
$\sqrt{361} = 19$	$19 \cdot 19 = 361$	$19 \cdot 19 \cdot 19 = 6859$
$\sqrt{400} = 20$	$20 \cdot 20 = 400$	$20 \cdot 20 \cdot 20 = 8000$

Tafels van 3, 7, 9 en 13

3	7	9	13
$1 \cdot 3 = 3$	$1 \cdot 7 = 7$	$1 \cdot 9 = 9$	$1 \cdot 13 = 13$
$2 \cdot 3 = 6$	$2 \cdot 7 = 14$	$2 \cdot 9 = 18$	$2 \cdot 13 = 26$
$3 \cdot 3 = 9$	$3 \cdot 7 = 21$	$3 \cdot 9 = 27$	$3 \cdot 13 = 39$
$4 \cdot 3 = 12$	$4 \cdot 7 = 28$	$4 \cdot 9 = 36$	$4 \cdot 13 = 52$
$5 \cdot 3 = 15$	$5 \cdot 7 = 35$	$5 \cdot 9 = 45$	$5 \cdot 13 = 65$
$6 \cdot 3 = 18$	$6 \cdot 7 = 42$	$6 \cdot 9 = 54$	$6 \cdot 13 = 78$
$7 \cdot 3 = 21$	$7 \cdot 7 = 49$	$7 \cdot 9 = 63$	$7 \cdot 13 = 91$
$8 \cdot 3 = 24$	$8 \cdot 7 = 56$	$8 \cdot 9 = 72$	$8 \cdot 13 = 104$
$9 \cdot 3 = 27$	$9 \cdot 7 = 63$	$9 \cdot 9 = 81$	$9 \cdot 13 = 117$
$10 \cdot 3 = 30$	$10 \cdot 7 = 70$	$10 \cdot 9 = 90$	$10 \cdot 13 = 130$
$11 \cdot 3 = 33$	$11 \cdot 7 = 77$	$11 \cdot 9 = 99$	$11 \cdot 13 = 143$
$12 \cdot 3 = 36$	$12 \cdot 7 = 84$	$12 \cdot 9 = 108$	$12 \cdot 13 = 156$
$13 \cdot 3 = 39$	$13 \cdot 7 = 91$	$13 \cdot 9 = 117$	$13 \cdot 13 = 169$
$14 \cdot 3 = 42$	$14 \cdot 7 = 98$	$14 \cdot 9 = 126$	$14 \cdot 13 = 182$
$15 \cdot 3 = 45$	$15 \cdot 7 = 105$	$15 \cdot 9 = 135$	$15 \cdot 13 = 195$

